

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 12.3.2012
COM(2012) 85 final

2012/0036 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o zamrznitvi in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v
Evropski uniji**

{SWD(2012) 31 final}
{SWD(2012) 32 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

1.1. Splošno ozadje

Cilj tega predloga direktive je organom držav članic olajšati zaplembo in izterjavo koristi, ki jo pridobijo storilci čezmejnih hudih kaznivih dejanj in kaznivih dejanj organiziranega kriminala. Poskuša odpraviti finančno spodbudo, ki daje zagon kriminaliteti, zaščititi zakonite gospodarske dejavnosti pred vdorom kriminalitete in korupcije ter vrniti koristi od kaznivih dejanj organom javne uprave, ki zagotavljajo storitve za državljane. Ta predlog je odziv na sedanje gospodarske razmere, v katerih finančna kriza in upočasnitev gospodarske rasti ustvarjata nove možnosti za storilce kaznivih dejanj, na večje pomanjkljivosti našega gospodarstva in finančnega sistema ter na nove izzive organov javne uprave za financiranje vedno večjih potreb po storitvah socialnega varstva in socialni pomoči.

Združbe organiziranega kriminala so nezakonita podjetja, katerih namen je ustvarjanje dobička. Ukvarjajo se s številnimi čezmejnimi kaznivimi dejavnosti – kot so trgovina z mamili, trgovina z ljudmi, nezakonita trgovina z orožjem in korupcija – ki ustvarjajo velike prihodke

Po ocenah Združenih narodov je skupni znesek premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivimi dejanji, leta 2009 na svetovni ravni znašal približno 2,1 bilijona USD ali 3,6 % svetovnega BDP¹. Zanesljivih ocen skupnega zneska premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivimi dejanji v Evropski uniji, sicer ni², Banka Italije pa je v Italiji premoženjske koristi organiziranega kriminala, ki so bile predmet pranja denarja leta 2011, ocenila na 150 milijard EUR. V Združenem kraljestvu je bil leta 2006 znesek prihodkov organiziranega kriminala ocenjen na 15 milijard GBP.

Dobiček iz teh dejavnosti je predmet pranja denarja in se ponovno vloži v zakonite dejavnosti. Združbe organiziranega kriminala vedno pogosteje skrivajo in ponovno vlagajo sredstva v državah članicah, v katerih niso storile kaznivega dejanja³. To slabi našo sposobnost za boj proti hudim kaznivim dejanjem čezmejnega in organiziranega kriminala v EU kot celoti in vpliva na delovanje notranjega trga z izkrivljanjem konkurence med podjetji, ki poslujejo zakonito, ter spodbuja zaupanje v finančni sistem⁴. Poleg tega so nacionalne vlade in proračun EU zaradi hudih kaznivih dejanj in kaznivih dejanj organiziranega kriminala prikrajšani za davčne prihodke.

¹ Urad Združenih narodov za droge in kriminal, „Ocena nezakonitih finančnih tokov, ki izhajajo iz prometa s prepovedanimi drogami in iz drugih kaznivih dejanj mednarodnega organiziranega kriminala“, oktober 2011.

² Obstaja več ocen o višini prihodkov na trgih kaznivih dejavnosti. Svetovni promet s prepovedanimi drogami je leta 2005 po poročilih Združenih narodov ustvaril 321 milijarde USD prihodkov. Vrednost prihodkov trgovine z ljudmi je po poročilih Sveta Evrope na svetovni ravni vredna 42,5 milijarde USD letno. Prihodke na svetovnem trgu s ponarejenim blagom je OECD ocenil v višini 250 milijard USD letno. Ocenjeno je bilo, da korupcija v EU davkoplachevalce stane 1 odstotek BDP EU letno.

³ Glej sklepe Sveta za pravosodje in notranje zadeve o zaplembi in odvzemu premoženjske koristi iz junija 2010, dokument Sveta 7769/3/10. Za podobne izjave glej Oceno nevarnosti organiziranega kriminala v EU za leto 2011 in Letno poročilo Eurojusta za leto 2010.

⁴ Glej tudi točko 7d Sklepov Sveta o preprečevanju gospodarskih kriz in podpori gospodarskim dejavnostim, z dne 23. aprila 2010 (dokument Sveta 7881/10).

Vse države članice bi zato morale imeti na voljo učinkovit sistem za zamrznitev, upravljanje in zaplembo sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, ki bi imel ustrezno institucionalno zasnovo ter finančne in človeške vire. Vendar pa je institut zaplembe sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, kljub urejenosti v zakonodaji EU in nacionalni zakonodaji še vedno premalo razvit in se premalo uporablja. Skupni znesek premoženjske koristi, izterjane od storilcev kaznivih dejanj v EU, je še vedno skromen v primerjavi z ocenjenimi prihodki organiziranih hudodelskih združb⁵. Na primer, leta 2009 je bilo v Franciji zaplenjeno premoženje v višini 185 milijonov EUR, v Združenem kraljestvu 154 milijonov EUR, na Nizozemskem 50 milijonov EUR in v Nemčiji 281 milijonov EUR.

Zaplemba sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, je kot učinkovito orodje v boju proti organiziranemu kriminalu in hudim kaznivim dejanjem postala strateška prednostna naloga na ravni EU. S stockholmskih programom iz leta 2009⁶ so države članice in Komisija pozvane k izboljšanju učinkovitosti zaplembe sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, in okrepitvi sodelovanja med uradi za odvzem premoženjskih koristi.

Sklepi Sveta za pravosodje in notranje zadeve o zaplembi in odvzemu premoženjskih koristi, sprejeti junija 2010⁷, pozivajo k bolj usklajenemu pristopu med državami članicami, da bi dosegli učinkovitejšo in široko razširjeno zaplembo sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem. Zlasti pozivajo Komisijo, naj preuči krepitev pravnega okvira, da bi dosegli učinkovitejšo ureditev v zvezi z zaplembo sredstev tretji osebi in razširjeno zaplembo. Poudarjajo pomen vseh faz postopka zaplembe in odvzema premoženjskih koristi ter priporočajo ukrepe za ohranitev vrednosti sredstev v tem postopku.

V Sporočilu Komisije „Izvajanje strategije notranje varnosti EU⁸“ je določeno, da bo Komisija predlagala predpise za krepitev pravnega okvira EU o zaplembi, zlasti za omogočanje večjega obsega zaplembe tretjim osebam⁹ in razširjene zaplembe ter za olajšanje vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi, ki ne temeljijo na obsodbah¹⁰, med državami članicami.

Evropski parlament je oktobra 2011 na lastno pobudo sprejel poročilo o organiziranem kriminalu, ki poziva Komisijo, naj predlaga nove predpise o zaplembi čim prej, zlasti pravila o učinkoviti uporabi razširjene zaplembe in zaplembe, ki ne temelji na obsodbi, pravila, ki omogočajo zaplembo sredstev, ki so prenesena na tretjo osebo, in pravila o zmanjšanju dokaznega bremena po obsodbi storilca kaznivega dejanja za hudo kaznivo dejanje v zvezi z izvorom sredstev, ki so v posesti storilca¹¹.

⁵ Na primer, v Združenem kraljestvu je bil leta 2006 uradno ocenjeni znesek prihodkov od kaznivih dejanj 15 milijard GBP, istega leta pa je država izterjala 125 milijonov GBP; glej podatke notranjega ministrstva (Home Office (2006)), navedene v Europolovi Oceni nevarnosti organiziranega kriminala za leto 2010.

⁶ „Stockholmski program – odprta in varna Evropa, ki služi državljanom in jih varuje“, dokument Sveta 17024/09, ki ga je Evropski svet sprejel 10. in 11. decembra 2009.

⁷ Dokument Sveta 7769/3/10.

⁸ COM(2010) 673 konč. z dne 22. novembra 2010.

⁹ Zaplemba sredstev tretjim osebam pomeni odvzem premoženjske koristi, ki jo obdolženec ali obsojenec prenese na tretjo osebo.

¹⁰ Postopki, ki ne temeljijo na obsodbah, omogočajo zamrznitev in odvzem premoženjske koristi ne glede na to, ali je bil lastnik v kazenskem postopku obsojen.

¹¹ Poročilo Evropskega parlamenta o organiziranem kriminalu v Evropski uniji, sprejeto 25. oktobra 2011, dokument A7-0333/2011 [začasni sklic].

Komisija je v svojem sporočilu o premoženjskih koristih, pridobljenih z organiziranim kriminalom, sprejetem leta 2008¹², opredelila deset strateških prednostnih nalog za prihodnje delo in opozorila na pomanjkljivosti v pravnem okviru EU (pomanjkljivo izvajanje, nejasnost nekaterih določb, pomanjkanje skladnosti med veljavnimi določbami).

V tem okviru Komisija predlaga direktivo o minimalnih pravilih za države članice v zvezi z zamrznitvijo in zaplembo sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, in sicer z neposredno zaplembo, zaplembo vrednosti, razširjeno zaplembo, zaplembo, ki ne temelji na obsodbi (v določenih okoliščinah), in zaplembo sredstev tretji osebi. Sprejetje teh minimalnih pravil bo še bolj uskladilo pravno ureditev držav članic na področju zamrznitve in zaplembe, ter tako olajšalo medsebojno zaupanje in učinkovito čezmejno sodelovanje.

Poleg tega bo Komisija še naprej preučevala in raziskovala možnosti za krepitev vzajemnega priznavanja odredb o zamrznitvi in odredb o zaplembi, in sicer ob popolnem upoštevanju temeljnih pravic. S časom bi bilo treba vse odredbe o zaplembi in odredbe o zamrznitvi, ki jih je izdala država članica, učinkovito izvrševati v zvezi s sredstvi, ki so v drugi državi članici. V ta namen bo Komisija še naprej spodbujala države članice, naj izvajajo veljavne pravne akte na področju medsebojnega priznavanja.

Ta predlog ne pomeni nobenih stroškov za proračun EU. Ne zadeva dodeljenih proračunskih sredstev v zvezi z rezultatom zaplembe.

1.2. Veljavni predpisi Skupnosti na tem področju

Veljavni pravni okvir EU na področju zamrznitve in zaplembe premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, sestavljajo štiri okvirni sklepi Sveta in Sklep Sveta:

- Okvirni sklep 2001/500/PNZ¹³, ki države članice obvezuje, da omogočijo zaplembo, dovolijo zaplembo vrednosti¹⁴, kadar neposrednih premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivim dejanjem, ni mogoče zapleniti, ter zagotovijo, da se zaprosila iz drugih držav članic obdelajo z isto prednostjo, kot se nameni takim ukrepom v domačih postopkih;
- Okvirni sklep 2005/212/PNZ¹⁵, ki usklajuje predpise o zaplembi. Navadna zaplemba, vključno z zaplembo vrednosti, mora biti mogoča za vsa kazniva dejanja, ki se kaznujejo z zaporno kaznijo enega leta. Možnost uporabe razširjene zaplembe¹⁶ mora obstajati za nekatera huda kazniva dejanja, kadar so storjena „v okviru kriminalne združbe“;
- Okvirni sklep 2003/577/PNZ¹⁷, ki določa vzajemno priznavanje sklepov o zasegu;

¹² „Premoženjske koristi, pridobljene z organiziranim kriminalom – Zagotovitev, da „se kriminal ne splača“, COM(2008) 766 konč. z dne 20. novembra 2008.

¹³ UL L 182, 5.7.2001.

¹⁴ Zaplemba vrednosti vključuje zaplembo denarnega zneska, ki ustreza vrednosti premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem.

¹⁵ UL L 68, 15.3.2005, str. 49.

¹⁶ Razširjena zaplemba zajema zaplembo sredstev, ki presega le neposredno premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem, tako da ni treba ugotavljati povezave med sredstvi, domnevno pridobljenimi s kaznivim dejanjem, in določenim kaznivim ravnanjem.

¹⁷ UL L 196, 02.08.2003, str. 45.

- Okvirni sklep 2006/783/PNZ¹⁸, ki določa vzajemno priznavanje odredb o zaplembi; ter
- Sklep Sveta 2007/845/PNZ¹⁹ o izmenjavi informacij in sodelovanju med uradi za odvzem premoženjske koristi, ki države članice obvezuje, da ustanovijo ali imenujejo pristojne nacionalne urade za odvzem premoženjske koristi kot osrednje nacionalne kontaktne točke, ki z okrepljenim sodelovanjem omogočajo najhitrejšo možno sledenje premoženjski koristi, pridobljeni s kaznivim dejanjem.

Ti pravni akti so bili razviti predvsem za boj proti hudim kaznivim dejanjem in kaznivim dejanjem organiziranega kriminala. Poleg določb o razširjeni zaplembi pa se veljavni pravni okvir EU na področju kazenskega materialnega prava uporablja za zaplembo premoženjske koristi, pridobljene s katerim koli kaznivim dejanjem, ki se kaznuje z odvzemanom prostosti za več kot eno leto.

1.3. Usklajenost z drugimi politikami

Delovni program Komisije za leto 2011 vključuje ta predlog kot strateško pobudo, in sicer kot del širše politične pobude za zaščito zakonitih gospodarskih dejavnosti pred vdorom kriminalitete. Ta pobuda vsebuje ukrepe, ki obravnavajo korupcijo v EU²⁰, in strategijo EU na področju boja proti goljufijam²¹, sprejeto junija 2011. Ta predlog bo z zaščito zakonitih gospodarskih dejavnosti prispeval k rasti in novim delovnim mestom v Evropi ter spodbujal trajnostno rast v skladu s strategijo Evropa 2020²².

V protikorupcijskem svežnju, ki ga je Komisija sprejela junija 2011, je bil vzpostavljen okrepljen pristop politike zoper korupcijo na področju številnih notranjih in zunanjih politik EU ter nov mehanizem rednega poročanja za ocenjevanje prizadevanj držav članic zoper korupcijo, ki se začne izvajati leta 2013. Države članice so bile v sporočilu o boju proti korupciji v EU pozvane k sprejetju vseh potrebnih ukrepov za zagotavljanje učinkovitega odkrivanja in pregona korupcije ter trajnih rezultatov na področju odvrtilnih kazni in izterjave premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v korupcijskih zadevah. V sporočilu je bila tudi poudarjena potreba po prenovljenem pravnem okviru EU o zaplembi in izterjavi sredstev, ki bi sodiščem v državah članicah omogočil učinkovito zaplembo sredstev storilcev kaznivih dejanj in z njimi povezanih sredstev ter izterjavo celotnih zneskov v ustrezni vrednosti, tudi v primerih v zvezi s korupcijo.

Komisija je leta 2011 v istem okviru zaščite zakonitih gospodarskih dejavnosti sprožila več pobud proti goljufijam in korupciji, katerih namen je zagotavljanje boljših zaščitnih ukrepov za denar davkoplačevalcev na ravni EU. Te pobude vključujejo predlog Komisije za spremembo pravnega okvira urada OLAF²³, Sporočilo o zaščiti finančnih interesov EU s kazenskim pravom in upravnimi preiskavami²⁴ ter Sporočilo Komisije o strategiji za boj proti

¹⁸ UL L 328, 24.11.2006, str. 59.

¹⁹ UL L 332, 18.12.2007, str. 103.

²⁰ COM(2011), 307, 308 in 309 ter C(2011) 3673 konč. z dne 6. junija 2011.

²¹ COM(2011) 376 konč. z dne 24. junija 2011.

²² COM(2010) 2020 konč. z dne 3. marca 2010. Glej tudi točko 7d Sklepov Sveta o preprečevanju gospodarskih kriz in podpori gospodarskim dejavnostim, z dne 23. aprila 2010 (dokument Sveta 7881/10).

²³ COM(2011) 135 konč. z dne 17. marca 2011.

²⁴ COM(2011) 293 konč. z dne 26. maja 2011.

goljufijam. Izvajanje strategije za boj proti goljufijam se izvaja v tesnem usklajevanju z delom na poročilu EU o boju proti korupciji. Slednje se bo osredotočilo na izvrševanje politik za boj proti goljufijam v državah članicah, medtem ko se strategija za boj proti goljufijam osredotoča na ukrepe za preprečevanje goljufij in korupcije ter boj proti njim, zlasti tistih v zvezi s proračunom EU.

Ta predlog je usklajen z zakonodajo EU za boj proti pranju denarja, predvsem s tretjo direktivo proti pranju denarja²⁵ in povezanimi pobudami, ki jih Komisija, druge institucije EU in države članice izvajajo na tem področju.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENA UČINKA

2.1. Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

Predlog je pripravljen v skladu z načeli Komisije za boljšo pravno ureditev. Pri pripravi tega predloga in ocene učinka so bili doseženi minimalni standardi za posvetovanje z zainteresiranimi stranmi.

Obsežna posvetovanja in razprave s strokovnjaki so bile opravljene na plenarnem zasedanju Camdenske meddržavne mreže uradov za odvzem premoženjske koristi²⁶ (septembra 2010) ter na osmih srečanjih neformalne platforme uradov za odvzem premoženjske koristi (med letoma 2009 in 2011).

Javno spletno posvetovanje ni bilo opravljeno, saj je področje zaplembe specializirano področje, na katerem je na voljo le omejeno strokovno znanje. Stiki so bili navezani s civilno družbo, zlasti z organizacijami, ki spodbujajo zakonitost, boj proti organiziranemu kriminalu in zaščito žrtev kaznivih dejanj²⁷.

O vprašanjih v zvezi z zaplembo sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, so obširno razpravljali tudi strokovnjaki med seboj. Mednarodni sestanki in strateški seminarji za strokovne delavce na področju zaplembe in odvzema premoženjskih koristi²⁸ so vse pogostejši. Strokovni delavci menijo, da večina določb iz predloga odraža najboljše prakse, kot so opredeljene v priporočilih Camdenske meddržavne mreže uradov za odvzem premoženjske koristi med letoma 2005 in 2010. Določbe so prav tako v skladu s priporočili o zaplembi, ki jih je podala projektna skupina OECD za finančno ukrepanje (FATF)²⁹.

Države članice so izrazile svoje stališče o teh vprašanjih v sklepih Sveta PNZ iz leta 2010, ki so navedeni zgoraj. Čeprav so na splošno soglašale o večini vprašanj, pa je nekaj držav članic izrazilo zadržke glede zaplembe, ki ne temelji na obsodbi. Nasprotno pa so se države članice o

²⁵ Direktiva 2005/60/ES z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma (UL L 309, 25.11.2005, str. 15).

²⁶ Ta mreža (CARIN), ki jo podpirata Komisija in Europol, je mednarodna mreža strokovnih delavcev na področju odvzema premoženjske koristi, ki vključuje strokovnjake (po eno kontaktno osebo za kazenski pregon in za pravosodje) iz več kot 50 držav in pravnih sistemov, tudi iz 26 držav članic EU. Njena cilja sta izmenjava najboljših praks in izboljšava sodelovanja med institucijami na področju čezmejnih vprašanj glede odvzema premoženjske koristi.

²⁷ Na primer, službe Komisije so organizirale več dvostranskih srečanj s predstavniki mreže FLARE (svoboda, zakonitost in pravice v Evropi) ter z njo povezanih mrež.

²⁸ Na primer, seminar središč odličnosti za usposabljanje na področju odvzema premoženjskih koristi (CEART) in strateški seminar Eurojusta iz leta 2010.

²⁹ Zlasti Priporočilo št. 4 priporočil skupine FATF, kot je bilo spremenjeno februarja 2012.

drugih vprašanih (npr. o zaplembi sredstev tretji osebi, upravljanju s sredstvi) strinjale, da je potreben odločnejši odziv EU.

Odvetniki so izrazili zaskrbljenost glede povečanja pristojnosti na področju razširjenih zaplemb, zaplemb, ki ne temeljijo na obsodbi, in zaplemb sredstev tretji osebi, in sicer zaradi pomislekov v zvezi s temeljnimi pravicami (morebitna omejitev lastninske pravice in pravice do nepristranskega sodišča). Kot je pojasnjeno v nadaljevanju, so ti pomisleki skrbno obravnavani v predlogu.

2.2. Ocena učinka

V skladu s politiko boljše pravne ureditve je Komisija izvedla oceno učinka za možnosti politike na podlagi zunanje študije, ki je bila zaključena marca 2011³⁰.

Zunanja študija temelji na obsežnem posvetovanju s strokovnimi delavci in strokovnjaki, tudi na pogovorih z nekaterimi nacionalnimi kontaktnimi točkami Camdenske meddržavne mreže uradov za odvzem premoženjske koristi. Kot je razvidno iz njihovega položaja v pogajanjih o zgoraj navedenih sklepih Sveta, države članice na splošno soglašajo, da je treba okrepiti pravila EU o odvzemu premoženjske koristi.

Ocena učinka upošteva tudi sklepe in priporočila druge študije, ki je bila zaključena leta 2009³¹. Analizira prakse držav članic na področju zaplembe in se osredotoča zlasti na to, kar se je izkazalo za učinkovito na nacionalni ravni, z namenom spodbujanja in izmenjave najboljših praks. Študija je opredelila več ovir za učinkovito zaplembo, kot so nasprotujoče si pravne tradicije, ki nimajo skupnega pristopa k ukrepom zaplembe, težave pri zavarovanju in ohranjanju sredstev, pomanjkanje virov in usposabljanja, omejeni stiki med institucijami ter pomanjkanje skladnih in primerljivih statističnih podatkov.

Poleg tega ocena učinka temelji na poročilih o izvajanju, ki jih je izdala Komisija v zvezi z veljavnimi pravnimi akti EU. Poročila o okvirnih sklepih 2005/212/PNZ³², 2003/577/PNZ³³ in 2006/783/PNZ³⁴ kažejo, da jih države članice le počasi prenašajo v nacionalno zakonodajo in da se pomembne določbe pogosto izvajajo pomanjkljivo ali nepravilno. Za dokaj zadovoljivo je mogoče šteti le stopnjo izvajanja Sklepa Sveta 2007/845/PNZ v državah članicah³⁵.

³⁰ Okvirna pogodba o storitvah št. JLS/2010/EVAL/FW/001/A1, Študija za oceno učinka o predlogu novega pravnega okvira za zaplembo in odvzem sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, (Study for an Impact Assessment on a proposal for a new legal framework on the confiscation and recovery of criminal assets).

³¹ Študija „Ocenjevanje učinkovitosti praks držav članic EU v zvezi z identifikacijo, sledenjem, zamrznitvijo, zasegom in zaplembo sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem“, dostopna na: http://ec.europa.eu/home-affairs/policies/crime/crime_confiscation_en.htm.

³² Poročilo Komisije na podlagi člena 6 Okvirnega sklepa Sveta z dne 24. februarja 2005 o zaplembi premoženjske koristi, pripomočkov in premoženja, ki so povezani s kaznivimi dejanji (2005/212/PNZ), COM(2007) 805 konč. z dne 17. decembra 2007.

³³ Poročilo Komisije na podlagi člena 14 Okvirnega sklepa Sveta 2003/577/PNZ z dne 22. julija 2003 o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v Evropski uniji, COM(2008) 885 konč. z dne 22. decembra 2008.

³⁴ Poročilo Komisije na podlagi člena 22 Okvirnega sklepa Sveta 2006/783/PNZ z dne 6. oktobra 2006 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi, COM(2010) 428 konč. z dne 23. avgusta 2010.

³⁵ Poročilo Komisije na podlagi člena 8 Sklepa Sveta 2007/845/PNZ z dne 6. decembra 2007 o sodelovanju med uradi za odvzem premoženjske koristi držav članic na področju sledenja in

Z oceno učinka so bile preučene različne možnosti politike, ki predstavljajo različne stopnje posredovanja na ravni EU: nezakonodajna možnost, minimalna zakonodajna možnost (odprava pomanjkljivosti v veljavnem pravnem okviru EU, ki onemogočajo, da bi deloval tako, kot je predvideno) in maksimalna zakonodajna možnost (ki gre prek ciljev veljavnega pravnega okvira EU). V okviru slednje sta bili analizirani dve maksimalni zakonodajni podmožnosti, ena z in ena brez ukrepanja na ravni EU, v zvezi z vzajemnim priznavanjem odredb o zamrznitvi in odredb o zaplembi med državami članicami.

Najprimernejša možnost politike je maksimalna zakonodajna možnost. Ta možnost bi precej povečala usklajenost nacionalnih pravil o zaplembi in izvršbi, med drugim tudi s spremembo veljavnih določb o razširjeni zaplembi ter z uvedbo novih določb o zaplembi, ki ne temelji na obsodbi, o zaplembi sredstev tretji osebi in z uvedbo učinkovitejših pravil o vzajemnem priznavanju odredb o zamrznitvi in odredb o zaplembi.

Poleg vpliva na druge temeljne pravice so v oceni učinka analizirani tudi vplivi na pravico do varstva osebnih podatkov, ki se ne štejejo za bistvene.

Celotno poročilo o oceni učinka je na voljo na naslovu: http://ec.europa.eu/home-affairs/policies/crime/crime_confiscation_en.htm.

2.3. Pravna podlaga

Ta predlog temelji na členih 82(2) in 83(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Pooblastila v zvezi z zaplembo in odvzemom premoženjske koristi so se spremenila z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe. Ker je glavna pravna podlaga tega predloga člen 83(1) PDEU, je njegovo področje uporabe omejeno na kazniva dejanja s področij iz tega člena, kot so terorizem, trgovina z ljudmi in spolna zloraba žensk in otrok, nedovoljen promet s prepovedanimi drogami, pranje denarja, korupcija, ponarejanje plačilnih sredstev, računalniški kriminal in organizirani kriminal. Nedovoljen promet z orožjem je zajet, če je kaznivo dejanje storjeno v okviru organiziranega kriminala.

Eno od navedenih področij kriminala je „organizirani kriminal“. Predlog bo zato zajemal druge kaznive dejavnosti, ki niso izrecno navedene v členu 83(1), če se te dejavnosti izvajajo s sodelovanjem v hudodelski združbi, kot je določeno v Okvirnem sklepu 2008/841/PNZ o boju proti organiziranemu kriminalu³⁶.

Omejitev področja uporabe tega predloga na področja kriminala, navedena v členu 83(1), vključno s kaznivimi dejanji, storjenimi s sodelovanjem v hudodelski združbi, pomeni, da bi bilo treba veljavne določbe pravil EU o zaplembi izvajati še naprej, da bi ohranili stopnjo usklajenosti ob upoštevanju kaznivih dejavnosti, ki ne spadajo na področje uporabe te direktive. V skladu s tem predlog ohranja v veljavi člene 2, 4 in 5 Okvirnega sklepa 2005/212/PNZ.

identifikacije premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ali drugega premoženja, povezanega s kaznivimi dejanji, COM(2011) 176 konč. z dne 12. aprila 2011.

³⁶ Okvirni sklep 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu (UL L 300, 11.11.2008, str. 42).

2.4. Subsidiarnost, sorazmernost in spoštovanje temeljnih pravic

Na podlagi člena 5(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) Unija ukrepa le, če cilja predlaganega ukrepa ne morejo zadovoljivo doseči same države članice. Člen 67 PDEU določa, da Unija državljanom zagotavlja visoko stopnjo varstva s preprečevanjem kriminala in bojem proti njemu. Zaplomba sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, vse bolj velja za pomembno orodje boja proti organiziranemu kriminalu, ki je pogosto nadnacionalnega značaja in ga je treba obravnavati na skupni podlagi. EU je zato v boljšem položaju od posamezne države članice, da uredi zamrznitev in zaplembo sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem.

Sredstva organiziranih hudodelskih združb so vedno pogosteje skrita in naložena zunaj njihove matične države (pogosto v več državah)³⁷. Ta dvojna čezmejna razsežnost (za dejavnosti organiziranega kriminala in njihove naložbe) še bolj upravičuje ukrepanje EU, ki se osredotoča na sredstva organiziranih hudodelskih združb.

Vse določbe popolnoma upoštevajo načelo sorazmernosti in temeljne pravice, vključno z lastninsko pravico, domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe, pravico do nepristranskega sodišča, pravico osebe, da o njeni zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča sodišče, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem in pravico do pouka o načinu njenega uveljavljanja, pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, pravico do varstva osebnih podatkov, pravico osebe, da se za isto kaznivo dejanje kazensko ne preganja ali kaznuje dvakrat, ter načelom zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni.

Zlasti je uvedba usklajenih določb o zaplembi, ki ne temelji na obsodbi, predvidena le v zelo omejenih okoliščinah, tj. če obdolženca ni mogoče sodno preganjati zaradi smrti, bolezni ali bega. Razširjena zaplemba je dovoljena le, če sodišče na podlagi določenih dejstev ugotovi, da oseba, obsojena za kaznivo dejanje, poseduje sredstva, za katera je bistveno bolj verjetno, da izhajajo iz drugih podobnih kaznivih dejavnosti, kot pa iz drugih dejavnosti. Obsojena oseba ima učinkovito možnost izpodbijanja takih specifičnih dejstev. Poleg tega razširjenih pristojnosti za zaplembo ni mogoče uporabiti za domnevno premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem, katerega je bil obdolženec oproščen v predhodnem postopku ali v drugih postopkih, v katerih velja načelo *ne bis in idem*. Zaplomba sredstev tretji osebi je dovoljena samo pod določenimi pogoji, tj. kadar je tretja oseba kot kupec plačala znesek, nižji od tržne vrednosti, in bi morala domnevati, da so sredstva premoženjska korist, pridobljena s kaznivim dejanjem, ter na podlagi ocene, iz katere izhaja, da zaplemba sredstev neposredno osebi, ki jih je prenesla, verjetno ne bo uspešna. Poleg tega so del predloga posebni zaščitni ukrepi in pravna sredstva, da se zagotovi enaka raven varstva in spoštovanja temeljnih pravic. Vključujejo pravico do obveščenosti o postopku, pravico do zastopanja po odvetniku, obveznost sporočiti vsako odločitev, ki vpliva na premoženje, takoj, ko je to mogoče, ter pravico do učinkovite možnosti pritožbe zoper takšno odločitev. Ti posebni ukrepi in pravna sredstva so predvideni ne le za osumljene ali obtožene osebe, ampak tudi za druge osebe v okviru zaplembe sredstev tretji osebi.

Čeprav se je izognilo odločanju o načelnem vprašanju skladnosti režimov zaplembe, ki ne temelji na obsodbi, in razširjene zaplembe z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, pa je Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP) izdalo več sodb, v katerih je dosledno soglašalo z uporabo teh režimov v posebnih primerih. Evropsko sodišče za človekove pravice je v posebnih primerih soglašalo z nacionalnimi postopki, ki ne temeljijo na obsodbi, v zvezi z

³⁷ Glej sklice v opombi 2.

obrnjenim dokaznim bremenom glede vprašanja zakonitosti sredstev (ki imajo precej večje posledice od določb v tej direktivi), če so se uporabljali pošteno v posameznem primeru in če so obstajali ustrezni zaščitni ukrepi za prizadeto osebo. Na primer, Evropsko sodišče za človekove pravice je štelo uporabo italijanske zakonodaje za sorazmerno omejitev temeljnih pravic v obsegu, v katerem pomeni „potrebno orožje“ v boju proti mafiji³⁸. V drugi zadevi pa je glede režima civilne zaplembe v Združenem kraljestvu ugotovilo, da ne krši Evropske konvencije o človekovih pravicah³⁹.

2.5. Izbira pravnih aktov

Za spremembo določb EU o uskladitvi je direktiva, ki nadomesti Skupni ukrep 98/699/PNZ ter delno okvirna sklepa 2001/500/PNZ in 2005/212/PNZ, edini učinkoviti pravni akt.

2.6. Posebne določbe

– Cilj (Člen 1)

Ta določba pojasnjuje, da direktiva določa le minimalna pravila (z nacionalno zakonodajo se lahko določijo bolj daljnosežna pravila) ter da ureja zaplembo premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in pripomočkov za kazniva dejanja v kazenskih zadevah.

– Opredelitev pojmov (člen 2)

Večina opredelitev pojmov izhaja iz predhodno sprejetih okvirnih sklepov EU ali iz mednarodnih konvencij. Opredelitev pojma „premoženjska korist“ je bila razširjena v primerjavi z opredelitvijo iz Okvirnega sklepa 2005/212/PNZ, da se vključi možnost zaplembe vseh koristi z materialno vrednostjo, ki izvirajo iz premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, vključno z neposredno premoženjsko koristjo, pridobljeno s kaznivim dejanjem.

Opredelitev pojma „kaznivo dejanje“ se sklicuje na natančne opredelitev pojmov s področij kriminala iz člena 83(1) PDEU, kot je določeno v veljavni zakonodaji EU.

– Zaplemba (Člen 3)

Ta določba vključuje (del) člena 2 Okvirnega sklepa 2005/212/PNZ in (del) člena 3 Okvirnega sklepa Sveta 2001/500/PNZ. Določa obveznost držav članic, da na podlagi pravnomočne obsodbe omogočijo zaplembo pripomočkov za kazniva dejanja in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in da omogočijo zaplembo premoženja v vrednosti premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem.

– Razširjene pristojnosti za zaplembo (Člen 4)

Razširjena zaplemba pomeni zmožnost zaplembe sredstev, ki presegajo neposredno premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem. Kazenski obsodbi lahko sledi (razširjena) zaplemba ne le sredstev, povezanih z določenim kaznivim dejanjem, ampak tudi drugih sredstev, za katera sodišče ugotovi, da so premoženjska korist, pridobljena s podobnimi kaznivimi dejanji.

³⁸ Sodba Raimondo proti Italiji z dne 22. februarja 1994.

³⁹ Sodba Walsh proti direktorju agencije Asset Recovery Agency (Združeno kraljestvo) (2005).

Pooblastila za razširjeno zaplembo so že določena v zakonodaji EU. Okvirni sklep 2005/212/PNZ državam članicam nalaga obveznost, da dovolijo zaplembo sredstev, ki so neposredno ali posredno v lasti osebe, obsojene za določena huda kazniva dejanja (v zvezi z organiziranim kriminalom in dejavnostmi terorizma). Vendar pa ta okvirni sklep določa alternativni minimalni niz pravil za razširjeno zaplembo, ki državam članicam dopušča uporabo ene, dveh ali vseh treh možnosti. Iz poročila Komisije o izvajanju izhaja, da so te določbe nejasne in so bile vzrok za postopni prenos v nacionalno zakonodajo. Poleg tega alternativne možnosti za razširjeno zaplembo omejujejo obseg vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi. Organi v eni državi članici bodo izvršili odredbe o zaplembi, ki jih je izdala druga država članica le, če bodo temeljile na istih alternativnih možnostih, ki se uporabljajo v tej državi članici. Zato je vzajemno priznavanje odredb o zaplembi, ki temelji na razširjeni zaplembi, težavno.

S tem predlogom se uvaja razširjena zaplemba za kazniva dejanja, navedena v členu 83(1) PDEU. Poleg tega se poenostavlja veljavna ureditev alternativnih možnosti za razširjeno zaplembo, in sicer z določitvijo enotnega minimalnega standarda. Razširjena zaplemba se lahko opravi le, če sodišče na podlagi določenih dejstev ugotovi, da oseba, obsojena za kaznivo dejanje iz te direktive, poseduje sredstva, za katera je bistveno bolj verjetno, da izhajajo iz drugih kaznivih dejavnosti podobne narave ali stopnje resnosti, kot pa iz katerih koli drugih dejavnosti. Razširjena zaplemba ni mogoča, če podobne kaznive dejavnosti ne bi mogle biti predmet kazenskega postopka zaradi zastaranja po nacionalnem kazenskem pravu. Predlog izključuje tudi zaplembo premoženjske koristi, pridobljene z domnevnim kaznivim dejanjem, katerega je bil obdolženec pravnomočno oproščen v predhodnem postopku (tako zagotavlja domnevo nedolžnosti, varovano na podlagi člena 48 Listine o temeljnih pravicah) ali v drugih postopkih, v katerih velja načelo *ne bis in idem*.

– Zaplemba, ki ne temelji na obsodbi (Člen 5)

Ta člen uvaja določbe o zaplembi, ki ne temelji na obsodbi, v omejenih okoliščinah, in sicer za obravnavanje zadev, v katerih kazenskega pregona ni mogoče izvajati. Zato zadeva zaplembo v zvezi s kaznivim dejanjem, vendar državam članicam omogoča, da se odločijo, ali bi morale zaplembo naložiti kazensko in/ali civilno/upravno sodišče. Postopki, ki ne temeljijo na obsodbah, omogočajo zamrznitev in zaplembo sredstev brez predhodne obsodbe njihovega lastnika v kazenskem postopku.

Za izpolnitev zahteve po sorazmernosti predlog v vseh primerih ne bi uvedel zaplembe, ki ne temelji na obsodbi, ampak bi jo omogočil le v okoliščinah, kadar obsodba za kaznivo dejanje ni mogoča zaradi smrti ali hude bolezni osumljenca ali kadar njegov beg ali bolezen preprečuje učinkovit kazenski pregon v razumnem roku in pomeni tveganje zastaranja.

Ta člen odraža določbe Konvencije Združenih narodov proti korupciji. Za lažje mednarodno sodelovanje na področju zaplembe konvencija spodbuja države pogodbenice, da preučijo sprejetje potrebnih ukrepov, ki bi omogočili zaplembo premoženjske koristi, pridobljene s korupcijo, brez obsodbe v primerih, kadar storilca ni mogoče kazensko preganjati zaradi smrti, bega ali odsotnosti ali v drugih ustreznih primerih (člen 54, odstavek 1, točka c). Prav tako upošteva delo projektne skupine OECD za finančno ukrepanje (FATF), ki spodbuja države članice, da razmislijo o sprejetju ukrepov, ki bi omogočali zaplembo premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ali pripomočkov za kazniva dejanja brez obsodbe za kaznivo dejanje, ali na podlagi katerih bi moral storilec kaznivega dejanja izkazati zakonit izvor premoženja, ki naj bi bilo zaplenjeno (Priporočilo št. 3). Ta člen nadalje upošteva stališča skupine Lyon-Rim G8, izražena v poročilu s poudarkom, da je sicer načeloma treba

izvajati zaplembo na podlagi obsodbe, vendar pa obstajajo primeri, ko kazenski pregon ni mogoč zaradi smrti ali bega obdolženca, zaradi pomanjkanja zadostnih potrebnih dokazov za začetek kazenskega pregona ali zaradi drugih tehničnih razlogov⁴⁰. Uvedbo določb o zaplembi brez kazenske obsodbe so podprli tudi strokovni delavci, zbrani v Camdenski meddržavni mreži uradov za odvzem premoženjske koristi in neformalni platformi uradov za odvzem premoženjske koristi.

– Zaplemba sredstev tretji osebi (Člen 6)

Storilci kaznivih dejanj v izogib zaplembi pogosto prenesejo svoja sredstva na s tem seznanjene tretje osebe, kakor hitro je zoper njih začeta preiskava. Zaplemba tretjim osebam pomeni zaplembo sredstev, ki jih obdolženec ali obsojenec prenese na tretje osebe. Nacionalne določbe držav članic o zaplembi sredstev tretji osebi se razlikujejo. To ovira vzajemno priznavanje odredb o zamrznitvi in odredb o zaplembi v zvezi s sredstvi, ki so bila prenesena na tretjo osebo.

Za izpolnitev zahtev sorazmernosti in varstvo položaja tretje osebe, ki pridobi premoženje v dobri veri, predlog v vseh primerih ne določa minimalne uskladitve v zvezi z zaplembo sredstev tretji osebi. Ta člen določa možnost zaplembe premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ali drugega premoženja obdolženca tretji osebi, kadar ju je ta prejela za ceno, ki je nižja od tržne vrednosti, in kadar bi razumna oseba na njenem mestu domnevala, da izhajata iz kaznivega dejanja ali da sta prenesena v izogib ukrepom zaplembe. Pojasnjuje, da mora preskus razumne osebe temeljiti na konkretnih dejstvih in okoliščinah, kar preprečuje samovoljne odločitve. Poleg tega bi morala biti zaplemba sredstev tretji osebi mogoča le na podlagi ocene, ki temelji na določenih dejstvih, da zaplemba premoženja obsojene, osumljene ali obtožene osebe verjetno ne bo uspela, ali v primerih, ko je treba posebne predmete vrniti njihovemu zakonitemu lastniku.

– Zamrznitev (člen 7)

Prvi odstavek tega člena od držav članic zahteva, naj omogočijo uporabo ukrepa zamrznitve premoženja oziroma pripomočkov za kazniva dejanja, za katere obstaja nevarnost, da bodo zapravljeni, skriti ali preneseni izven območja zadevne sodne pristojnosti, da se omogoči morebitna poznejša zaplemba. Pojasnjuje, da bi morale take ukrepe odrediti sodišče.

Uvedba možnosti uporabe pristojnosti za zamrznitev v nujnih primerih, da bi preprečili zapravljanje sredstev, ko bi čakanje na izdajo sodne odredbe o zamrznitvi ogrozilo možnosti zamrznitve, je dolgoletna prednostna skrb tožilcev in organov pregona. Drugi odstavek tega člena od držav članic zahteva, da sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo, da sredstva v nevarnosti, da bodo zapravljena, skrita ali prenesena izven njihove pristojnosti, nemudoma zamrznejo pristojni organi, in sicer preden zaprosijo za sodno odredbo ali preden je izdana.

– Zaščitni ukrepi (člen 8)

V skladu s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah temeljne pravice, kot je lastninska pravica, niso absolutne. Upravičeno so lahko predmet omejitev, če so te omejitve predpisane ter če so – ob upoštevanju načela sorazmernosti – potrebne in če dejansko izpolnjujejo cilje v splošnem interesu ali če so

⁴⁰ Končno poročilo italijanskega projekta z naslovom „Zaplemba: pravna vprašanja in mednarodno sodelovanje“, pripravljeno v podskupini za kazensko-pravne zadeve (CLASG) skupine Lyon-Rim G8.

potrebne zaradi varstva pravic in svoboščin drugih, na primer zaradi preprečevanja organiziranega kriminala.

Člen 47 Listine EU o temeljnih pravicah zagotavlja pravico do učinkovitega pravnega varstva in pravico do nepristranskega sodišča. Ker odredbe o zamrznitvi ali odredbe o zaplembi posegajo v lastninsko pravico ali druge temeljne pravice, morajo imeti prizadete osebe možnost izpodbijanja teh odredb v skladu s pogoji iz tega člena.

Veljavna zakonodaja EU (npr. člen 4 Okvirnega sklepa 2005/212/PNZ) določa obveznost držav članic, da prizadetim osebam z nacionalno zakonodajo zagotovijo ustrezna pravna sredstva.

Ta člen z namenom popolne usklajenosti z Listino o temeljnih pravicah uvaja minimalne zaščitne ukrepe na ravni EU. Njihov cilj je zagotavljanje varstva domneve nedolžnosti, pravice do nepristranskega sodišča (vključno z načelom *ne bis in idem*), obstoja učinkovitih pravnih sredstev pred sodiščem in pravice do pouka o načinu uveljavljanja takšnih pravnih sredstev.

– *Določitev obsega zaplembe in učinkovita izvršba (Člen 9)*

Osebe, osumljene pripadnosti hudodelskim združbam, so se izkazale za uspešne pri skrivanju svojih sredstev, pogosto s pomočjo nasveta dobro usposobljenih strokovnjakov. Preiskave o sredstvih zaradi morebitne poznejše zaplembe so na splošno dolgotrajne in jih je treba izvesti v časovnem okviru ustreznih kazenskih postopkov.

Če je bila izdana odredba o zaplembi, pa premoženje ni bilo najdeno ali je bilo najdeno nezadostno premoženje in odredbe o zaplembi ni bilo mogoče izvršiti, ta člen od držav članic zahteva, da omogočijo finančne preiskave o sredstvih osebe, ki se izvajajo v obsegu, ki je potreben za izvršitev takšne odredbe v celoti. Ta določba obravnava težavo preprečevanja dejavnosti zaplembe na koncu kazenskega postopka in omogoča uporabo neizvršenih ali delno izvršenih odredb o zaplembi v zvezi s predhodno skritimi sredstvi, ki so se medtem „pojavi“, in sicer tudi po koncu kazenskega postopka.

– *Upravljanje zamrznjenega premoženja (Člen 10)*

Namen te določbe je lažjanje upravljanja premoženja, zamrznjenega zaradi morebitne poznejše zaplembe. Državam članicam nalaga, naj uvedejo ukrepe za zagotovitev ustreznega upravljanja takšnega premoženja, zlasti s podelitvijo pooblastil za odtujitev zamrznjenega premoženja, vsaj kadar je verjetno, da se bo znižala njegova vrednost ali da ga bo negospodarno vzdrževati.

– *Učinkovitost in obveznosti poročanja (Člen 11)*

Ta določba uvaja obveznosti poročanja držav članic, kar bo v pomoč pri pripravi statističnih podatkov, ki se bodo uporabili za namene vrednotenja.

2012/0036 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o zamrznitvi in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Evropski uniji

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 82(2) in 83(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁴¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁴²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Glavni motiv čezmejnega organiziranega kriminala je finančna korist. Organi pregona in sodni organi bi morali, da bi bili učinkoviti, imeti sredstva za sledenje, zamrznitev, upravljanje in zaplembo premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem.
- (2) Delovanja organiziranih hudodelskih združb meje ne omejujejo in vedno pogosteje pridobijo sredstva v drugih državah članicah in v tretjih državah. Vedno bolj je potrebno učinkovito mednarodno sodelovanje na področju kazenskega pregona pri izterjavi premoženja in medsebojni pravni pomoči.
- (3) Čeprav so obstoječi statistični podatki omejeni, se zneski, izterjani iz sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, v Uniji, zdijo nezadostni v primerjavi z ocenjeno premoženjsko koristjo, pridobljeno s kaznivim dejanjem. Iz študij izhaja, da se postopki izterjave kljub ureditvi z zakonodajo EU in nacionalno zakonodajo še vedno premalo uporabljajo.
- (4) V stockholmskem programu⁴³ in sklepih Sveta za pravosodje in notranje zadeve o zaplembi in izterjavi premoženja, sprejetih junija 2010, je poudarjen pomen učinkovitejše opredelitve, zaplembe in ponovne uporabe sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem.
- (5) Veljavni pravni okvir Unije o zamrznitvi, zasegu in zaplembi premoženja sestavljajo Okvirni sklep Sveta 2001/500/PNZ z dne 26. junija 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in zaplembi pripomočkov za kazniva dejanja in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem⁴⁴; Okvirni sklep

⁴¹ UL C, , str..

⁴² UL C, , str..

⁴³ „Odprta in varna Evropa, ki služi državljanom in jih varuje“, dokument Sveta 17024/09, ki ga je Evropski svet sprejel 10. in 11. decembra 2009.

⁴⁴ UL L 182, 05.07.2001, str. 1.

sveta 2003/577/PNZ z dne 22. julija 2003 o izvrševanju sklepov o zasegu premoženja ali dokazov v Evropski uniji⁴⁵; Okvirni sklep Sveta 2005/212/PNZ z dne 24. februarja 2005 o zaplembi premoženjske koristi, pripomočkov in premoženja, ki so povezani s kaznivimi dejanji⁴⁶, ter Okvirni sklep Sveta 2006/783/PNZ z dne 6. oktobra 2006 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odredb o zaplembi⁴⁷.

- (6) Poročila Komisije o izvajanju okvirnih sklepov 2005/212/PNZ, 2003/577/PNZ in 2006/783/PNZ kažejo, da sedanji sistemi za razširjeno zaplembo in za medsebojno priznavanje odredb o zasegu in odredb o zaplembi niso popolnoma učinkoviti. Zaplembo ovirajo razlike v zakonodaji držav članic.
- (7) Namen te direktive je spremeniti in razširiti določbe okvirnih sklepov 2001/500/PNZ in 2005/212/PNZ. Ta okvirna sklepa bi bilo treba delno nadomestiti v zvezi s sodelovanjem držav članic, ki sodelujejo pri sprejetju te direktive.
- (8) Veljavni koncept koristi je treba razširiti, da bo vključeval neposredne koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in vse neposredne ugodnosti, vključno z naknadnimi ponovnimi vlaganji ali preoblikovanjem neposrednih koristi, vrednostjo vseh odškodninskih obveznosti, ki se jim posameznik izogiba, in vsemi ugodnostmi, ki imajo določeno vrednost.
- (9) Opredelitev zaplembe pripomočkov za kazniva dejanja in koristi, pridobljenih s kaznivim dejanjem, na podlagi pravnomočne odločbe sodišča in premoženja v vrednosti teh premoženjskih koristi bi se zato morala sklicevati na ta razširjeni koncept za kazniva dejanja, ki jih zajema ta direktiva. Okvirni sklep 2001/500/PNZ je določil obveznost držav članic, da na podlagi pravnomočne obsodbe omogočijo zaplembo pripomočkov za kazniva dejanja in premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivim dejanjem, in da omogočijo zaplembo premoženja v vrednosti premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivim dejanjem. Takšne obveznosti bi bilo treba ohraniti za kazniva dejanja, ki jih ta direktiva ne zajema.
- (10) Hudodelske združbe se ukvarjajo z raznovrstnimi kriminalnimi dejavnostmi. Pri učinkovitem boju proti dejavnostim organiziranega kriminala lahko pride do situacij, v katerih je primerno, da kazenski obsodbi sledi zaplemba ne le premoženja, povezanega z določenim kaznivim dejanjem, temveč tudi drugega premoženja, za katero Sodišče ugotovi, da gre za premoženjsko korist, pridobljeno z drugimi kaznivimi dejanji. Ta pristop pomeni razširjeno zaplembo. Okvirni sklep 2005/212/PNZ je določil tri različne nize minimalnih zahtev, ki bi jih države članice lahko izbrale za uporabo razširjene zaplembe. Zato so države članice v procesu prenosa v nacionalno zakonodajo izbrale različne možnosti, kar je povzročilo različne koncepte razširjene zaplembe v nacionalnih pravnih redih. Ta različnost ovira čezmejno sodelovanje, ki je pomembno v primerih zaplembe. Zato je treba nadalje uskladiti določbe o razširjeni zaplembi z določitvijo enotnega najnižjega standarda. Koncept razširjene zaplembe bi bilo treba uporabiti, ko nacionalno sodišče na podlagi posebnih dejstev (kot so tista v zvezi z naravo kaznivega dejanja, zakonitim dohodkom obojene osebe, razliko med finančnim stanjem in življenjsko ravno navedene osebe ali drugimi dejstvi) meni, da

⁴⁵ UL L 196, 02.08.2003, str. 45.

⁴⁶ UL L 68, 15.03.2005, str. 49.

⁴⁷ UL L 328, 24.11.2006, str. 59.

je bistveno verjetneje, da zadevno premoženje izhaja iz drugih kaznivih dejanj, ki so podobne narave ali resnosti kot kaznivo dejanje, za katero je oseba obsojena, kot pa da izhaja iz drugih dejavnosti.

- (11) V skladu z načelom *ne bis in idem* je iz razširjene zaplembe primerno izvzeti premoženjsko korist, pridobljeno z domnevnim kaznivim dejanjem, katerega je bil obdolženec pravnomočno oproščen v predhodnem postopku ali v drugih postopkih, v katerih velja načelo *ne bis in idem*. Uporaba koncepta razširjene zaplembe naj prav tako ne bi bila mogoča, če podobne kriminalne dejavnosti ne bi mogle biti predmet kazenskega postopka zaradi zastaranja po nacionalnem kazenskem pravu.
- (12) Odredbo o zaplembi je na splošno mogoče izdati le na podlagi kazenske obsodbe. V nekaterih primerih, tudi če kazenske obsodbe ni mogoče doseči, bi moralo biti še vedno mogoče zapleniti sredstva za namene oviranja kriminalnih dejavnosti in preprečevanja, da se koristi, pridobljene s kriminalnimi dejavnostmi, vložijo v zakonito gospodarstvo. Nekatero državo članico dopuščajo zaplembo, kadar ni zadostnih dokazov za kazenski pregon, če sodišče po presoji verjetnosti meni, da je premoženje nezakonitega izvora, in tudi v primerih, ko osumljenec ali obtoženec beži pred pregonom, ne more sodelovati v postopku pred sodiščem iz drugih razlogov ali če je umrl pred koncem kazenskega postopka. V tem primeru gre za zaplembo, ki ne temelji na obsodbi. Določiti bi bilo treba možnost zaplembe, ki ne temelji na obsodbi, vsaj v zadnjem primeru v omejenih okoliščinah v vseh državah članicah. To je v skladu z členom 54.1.c) Konvencije Združenih narodov proti korupciji, ki določa, da vsaka država pogodbenica preuči možnosti za sprejetje potrebnih ukrepov, da se dovoli odvzem nezakonito pridobljenega premoženja brez kazenske obsodbe, tudi kadar storilca kaznivega dejanja ni mogoče preganjati zaradi smrti, pobega ali odsotnosti.
- (13) Praksa osumljenca ali obtoženca, da premoženje z namenom izogiba zaplembi prenese na tretjo osebo, ki je s tem seznanjena, je pogosta in vedno bolj razširjena. Veljavni pravni okvir Unije ne vsebuje zavezujočih določb o zaplembi premoženja, prenesenega na tretje osebe. Zato postaja nujno omogočiti zaplembo premoženja, prenesenega na tretje osebe, ki bi jo bilo običajno treba opraviti, če obtoženec nima premoženja, ki se lahko zapleni. Zato je primerno določiti zaplembo sredstev tretji osebi pod določenimi pogoji, in sicer glede na oceno na podlagi določenih dejstev, da zaplemba premoženja obsojenca, osumljenca ali obtoženca verjetno ne bo uspešna, ali v primerih, ko je treba edinstvene predmete vrniti njihovemu zakonitemu lastniku. Poleg tega bi morala biti zaradi zaščite interesov dobrovernih tretjih oseb takšna zaplemba mogoča le, če je tretja oseba vedela ali bi morala vedeti, da je bilo premoženje pridobljeno s kaznivim dejanjem ali preneseno v izogib zaplembi in je bilo dano neodplačno ali proti plačilu zneska, nižji od njegove tržne vrednosti.
- (14) Treba bi bilo določitičasne ukrepe za zagotovitev, da premoženje ostane na voljo zaradi morebitne poznejše zaplembe. Takšne ukrepe zamrznitve bi moralo odrediti sodišče. Za preprečitev zaplavljanja premoženja preden lahko sodišče izda odredbo o zamrznitvi, bi bilo treba pristojne organe v državah članicah pooblastiti za takojšnjo izdajo prepovedi prenosa ali pretvorbe premoženja, razpolaganja ali prometa z njim zaradi nevarnosti, da se premoženje skrije ali prenese izven območja pristojnosti, in sicer na podlagi vloge za izdajo odredbe o zamrznitvi zaradi morebitne poznejše zaplembe, o kateri odloči sodišče.

- (15) Osumljenci ali obtoženci pogosto skrijejo premoženje za ves čas trajanja kazenskega postopka. Posledično odredb o zaplembi ni mogoče izvršiti, zaradi česar osebe, katerih premoženje je predmet odredbe o zaplembi, to premoženje koristijo po prestani kazni. Zato je treba omogočiti, da bo tudi po pravnomočni obsodbi za kaznivo dejanje mogoče natančno določiti obseg premoženja, da se dovoli izvršitev odredb o zaplembi v celoti, če na začetku ni bilo odkrito nobeno premoženje ali je bilo odkrito nezadostno premoženje in odredba o zaplembi ni bila izvršena. Ker odredbe o zamrznitvi omejujejo lastninsko pravico, takšni začasni ukrepi ne bi smeli veljati dlje, kot je to potrebno za ohranitev razpoložljivosti premoženja zaradi morebitne poznejše zaplembe. Zato bo morebiti treba določiti možnost redne sodne presoje, da se zagotovi ohranitev veljavnosti namena odredb o zamrznitvi za preprečitev zaplavljanja premoženja.
- (16) S premoženjem, zamrznjenim z namenom poznejše zaplembe, bi bilo treba ustrezno upravljati, da se ne bi zmanjšala njegova tržna vrednost. Države članice bi morale sprejeti potrebne ukrepe, vključno s prodajo ali prenosom premoženja, za zmanjšanje takšnih izgub. Sprejeti bi morale ustrezne ukrepe, kot so ustanovitev nacionalnih centraliziranih uradov za upravljanje premoženja ali vzpostavitev enakovrednih mehanizmov (na primer, če so takšne naloge decentralizirane), za ustrezno upravljanje sredstev, zamrznjenih pred zaplembo, in ohranjanje njihove vrednosti do izdaje sodne odločbe.
- (17) Zanesljivi viri podatkov o zamrznitvi in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, so redki. Da se omogoči ocena te direktive, je treba zbrati primerljive minimalne nize ustreznih statističnih podatkov o sledenju premoženja ter pravosodnih dejavnostih in dejavnostih prodaje premoženja.
- (18) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti lastninsko pravico, pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, pravico do varstva osebnih podatkov, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča, domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe, pravico, da se za isto kaznivo dejanje kazensko ne preganja ali kaznuje dvakrat, ter načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivega dejanja in kazni. To direktivo je treba izvajati v skladu s temi pravicami in načeli.
- (19) Ukrepi, ki so določeni v tej direktivi, bistveno vplivajo na pravice oseb, ne le na pravice osumljencev ali obtožencev, ampak tudi na pravice tretjih oseb, ki se jih kazensko ne preganja. Zato je treba zagotoviti posebna jamstva in pravna sredstva za zagotavljanje ohranitve njihovih temeljnih pravic pri izvajanju določb te direktive.
- (20) Ker cilja te direktive, in sicer omogočanja zaplembe premoženja v kazenskih zadevah, ni mogoče zadovoljivo uresničiti z ukrepi držav članic in ga je lažje doseči na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kakor je določeno v členu 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti, kakor je določeno v navedenem členu, ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (21) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, [sta Združeno kraljestvo in Irska predložila uradno obvestilo, da želita sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe] *ali* [Združeno

kraljestvo in Irska brez poseganja v člen 4 navedenega protokola ne sodelujeta pri sprejetju te direktive, ki zato zanj ni zavezujoča niti se v njej ne uporablja].

- (22) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola (št. 22) o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njej ne uporablja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

NASLOV I

CILJ IN PODROČJE UPORABE

Člen 1

Vsebina

Ta direktiva določa minimalna pravila o zamrznitvi premoženja za namene morebitne poznejše zaplembe in o zaplembi premoženja v kazenskih zadevah.

Člen 2

Opredelitev pojmov

Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „premoženjska korist“ pomeni vsako gospodarsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem; zajema lahko vse oblike premoženja in vključuje vsakršno nadaljnje ponovno vlaganje ali preoblikovanje neposredne premoženjske koristi s strani osumljenca ali obtoženca in vse ugodnosti, ki imajo določeno vrednost;
- (2) „premoženje“ pomeni vsakršno premoženje, materialno ali nematerialno, premično ali nepremično, ter pravne dokumente ali listine, ki izkazujejo pravni naslov ali pravni interes na takšnem premoženju;
- (3) „pripomočki za kazniva dejanja“ pomenijo katero koli premoženje, ki se uporablja ali ki je na kakršen koli način, v celoti ali delno, namenjeno storitvi kaznivega dejanja ali kaznivih dejanj;
- (4) „zaplemba“ pomeni kazen ali ukrep, o katerem sodišče odloči na koncu postopka v zvezi s kaznivim dejanjem in ki vodi k dokončnemu odvzemu premoženja;
- (5) „zamrznitev“ pomeni začasno prepoved prenosa, uničenja ali preoblikovanja premoženja, razpolaganja ali prometa z njim ali začasen prevzem skrbništva ali nadzora nad premoženjem;
- (6) „kaznivo dejanje“ pomeni kaznivo dejanje, ki ga določa:

- (a) Konvencija o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije, ki je bila pripravljena na podlagi člena K.3(2)(c) Pogodbe o Evropski uniji⁴⁸,
- (b) Okvirni sklep Sveta 2000/383/PNZ z dne 29. maja 2000 o povečanju zaščite s kaznimi in drugimi sankcijami za ponarejanje v zvezi z uvedbo eura⁴⁹,
- (c) Okvirni Sklep Sveta 2001/413/PNZ z dne 28. maja 2001 o boju proti goljufiji in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi,⁵⁰
- (d) Okvirni sklep Sveta 2002/475/PNZ z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu⁵¹, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2008/919/PNZ z dne 9. decembra 2008⁵²,
- (e) Okvirni sklep Sveta 2001/500/PNZ z dne 26. junija 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in zaplembi pripomočkov za kazniva dejanja in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem⁵³,
- (f) Okvirni sklep Sveta 2003/568/PNZ o boju proti korupciji v zasebnem sektorju,⁵⁴
- (g) Okvirni sklep Sveta 2004/757/PNZ z dne 25. oktobra 2004 o opredelitvi minimalnih določb glede elementov kaznivih dejanj in kazni na področju nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami⁵⁵,
- (h) Okvirni sklep Sveta 2005/222/PNZ z dne 24. februarja 2005 o napadih na informacijske sisteme⁵⁶,
- (i) Okvirni Sklep Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu⁵⁷,
- (j) Direktiva 2011/36/EU z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ⁵⁸,
- (k) Direktiva 2011/92/EU z dne 13. decembra 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ⁵⁹.

⁴⁸ UL C 195, 25.6.1997, str. 2.
⁴⁹ UL L 140, 14.06.2000, str. 1.
⁵⁰ UL L 149, 02.06.2001, str. 1.
⁵¹ UL L 164, 22.6.2002, str. 3.
⁵² UL L 330, 9.12.2008, str. 21.
⁵³ UL L 182, 5.7.2001, str. 1.
⁵⁴ UL L 192, 31.7.2003, p.54.
⁵⁵ UL L 335, 11.11.2004., str. 8.
⁵⁶ UL L 69, 16.3.2005, str. 67.
⁵⁷ UL L 300, 11.11.2008, str. 42.
⁵⁸ UL L 101, 15.4.2011, str. 1.
⁵⁹ UL L 335, 17. 12. 2001, str. 1.

NASLOV II

ZAMRZNITEV IN ZAPLEMBA

Člen 3

Zaplemba na podlagi obsodbe

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, ki ji omogočijo, da na podlagi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje bodisi v celoti bodisi delno zapleni pripomočke za kazniva dejanja in premoženjsko korist.
2. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, ki ji omogočijo, da na podlagi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje zapleni premoženje v vrednosti premoženjske koristi.

Člen 4

Razširjene pristojnosti za zaplembo

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, ki ji omogočijo, da bodisi v celoti bodisi delno zapleni premoženje, ki je v lasti osebe, obsojene za kaznivo dejanje, če sodišče na podlagi posebnih dejstev meni, da je bistveno bolj verjetno, da je obsojena oseba zadevno premoženje pridobila iz podobnih kriminalnih dejavnosti, kot pa iz drugih dejavnosti.
2. Zaplemba ni mogoča, če podobne kriminalne dejavnosti iz odstavka 1:
 - (a) ne morejo biti predmet kazenskega postopka zaradi zastaranja po nacionalnem kazenskem pravu; ali
 - (b) so že bile predmet kazenskega postopka, v katerem je bila oseba pravnomočno oproščena, ali v drugih primerih, ko velja načelo *ne bis in idem*.

Člen 5

Zaplemba brez obsodbe

Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, ki ji omogočijo, da zapleni premoženjske koristi in pripomočke za kaznivo dejanje brez kazenske obsodbe po postopku, v katerem bi bil osumljenec ali obtoženec, če bi lahko sodeloval v postopku, obsojen za kaznivo dejanje, in sicer v primeru:

- (a) smrti ali kronične bolezni osumljenca ali obtoženca, ki preprečuje nadaljnji kazenski pregon; ali
- (b) bolezni osumljenca ali obtoženca ali njegovega bega pred kazenskim pregonom ali kaznovanjem, ki preprečuje učinkovit kazenski pregon v razumnem času in pomeni resno tveganje, da bi bil kazenski pregon onemogočen zaradi zastaranja.

Člen 6

Zaplemba sredstev tretji osebi

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, ki ji omogočijo, da zapleni:
 - (a) premoženjsko korist, ki jo je na tretje osebe prenesel obsojenec ali nekdo v njegovem imenu, ali osumljenec ali obtoženec v okoliščinah iz člena 5, ali
 - (b) drugo premoženje obsojenca, ki je bilo preneseno na tretje osebe v izogib zaplembi premoženja, in sicer v vrednosti premoženjske koristi.
2. Zaplemba premoženjske koristi ali premoženja iz odstavka 1 je mogoča, če je premoženje predmet vračila ali če:
 - (a) ocena na podlagi posebnih dejstev v zvezi z obsojencem, osumljencem ali obtožencem kaže, da bo zaplemba premoženja obsojenca, osumljenca ali obtoženca v okoliščinah iz člena 5 verjetno neuspešna, in
 - (b) sta bila premoženjska korist ali premoženje prenesena neodplačno ali proti plačilu zneska, ki je nižji od tržne vrednosti, če je tretja oseba:
 - (i) v primeru premoženjske koristi vedela za njen nezakoniti izvor, ali, če tega ni vedela, če bi razumna oseba na njenem mestu domnevala, da je njen izvor nezakonit, in sicer na podlagi konkretnih dejstev in okoliščin;
 - (ii) v primeru drugega premoženja vedela, da je bilo preneseno v izogib zaplembi premoženja v vrednosti premoženjske koristi, ali, če tega ni vedela, če bi razumna oseba na njenem mestu domnevala, da je bilo premoženje preneseno v izogib takšni zaplembi, in sicer na podlagi konkretnih dejstev in okoliščin.

Člen 7

Zamrznitev

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, ki ji omogočijo zamrznitev premoženja, za katerega obstaja nevarnost, da se zapravi, skrije ali prenese izven njene pristojnosti, in sicer z namenom morebitne poznejše zaplembe. Take ukrepe odredi sodišče.
2. Vsaka država članica sprejme vse potrebne ukrepe, da lahko njeni pristojni organi zamrznejo premoženje takoj, ko se pojavi velika nevarnost, da se navedeno premoženje pred izdajo sodne odločbe zapravi, skrije ali prenese. Take ukrepe potrdi sodišče, kakor hitro je to mogoče.

Člen 8

Zaščitni ukrepi

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, da se osebam, na katere vplivajo ukrepi iz te direktive, zagotovi in varuje pravica do učinkovitega pravnega sredstva, osumljencem pa pravica do nepristranskega sodišča.
2. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se odločba o zamrznitvi premoženja obrazloži, da se takoj po izvršbi, ko je to mogoče, pošlje osebi, v zvezi s katero je izdana, in da ostane v veljavi samo, dokler je to potrebno za ohranitev premoženja glede prihodnjih zaplemb. Vsaka država članica osebi, na premoženje katere vpliva odločba o zamrznitvi, pred sprejetjem odločbe o zaplembi zagotovi učinkovito možnost pritožbe zoper to odločbo o zamrznitvi v postopku pred sodiščem. Zamrznjeno premoženje, ki pozneje ni zaplenjeno, je treba takoj vrniti zakonitemu lastniku.
3. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se vsaka odločba o zaplembi obrazloži in da se pošlje osebi, v zvezi s katero je izdana. Vsaka država članica osebi, na premoženje katere vpliva odločba o zaplembi, zagotovi učinkovito možnost pritožbe zoper to odločbo v postopku pred sodiščem.
4. V postopku iz člena 4 ima osumljenec ali obtoženec učinkovito možnost izpodbijanja domneve, na podlagi katere naj bi bilo zadevno premoženje premoženjska korist.
5. V primerih iz člena 5 osebo, na katere premoženje vpliva odločba o zaplembi, zastopa odvetnik ves čas postopka z namenom uveljavljanja njenih pravic obrambe v zvezi z dokazovanjem kaznivega dejanja ter določitev premoženjske koristi in pripomočkov za kaznivo dejanje.
6. Kadar je oseba, na katere premoženje vpliva odločba, tretja oseba, se ona ali njen odvetnik obvesti o postopku, v katerem je lahko izdana odločba o zaplembi navedenega premoženja, in se ji dovoli sodelovanje v navedenem postopku v obsegu, ki je potreben za učinkovito varstvo njenih pravic. Ta oseba ima vsaj pravico do izjave, pravico do postavljanja vprašanj in pravico do predložitve dokazov pred sprejetjem pravnomočne odločbe o zaplembi.

Člen 9

Določitev obsega zaplembe in učinkovita izvršba

Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, da omogoči določitev natančnega obsega premoženja, ki se zapleni na podlagi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje ali postopka iz člena 5, v katerem je bila izdana odločba o zaplembi, in da omogoči sprejetje nadaljnjih ukrepov v obsegu, ki je potreben za učinkovito izvršbo navedene odločbe o zaplembi.

Člen 10

Upravljanje zamrznjenega premoženja

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, kot so ustanovitev nacionalnih centralnih uradov ali vzpostavitev enakovrednih mehanizmov, da zagotovi ustrezno upravljanje premoženja, zamrznjenega za namene morebitne poznejše zaplembe.

2. Vsaka država članica zagotovi, da se z ukrepi iz odstavka 1 doseže čim večja gospodarska vrednost takšnega premoženja, in da ukrepi zajemajo tudi prodajo ali prenos premoženja, katerega vrednost se bo verjetno zmanjšala.

NASLOV III

KONČNE DOLOČBE

Člen 11

Statistični podatki

Države članice redno zbirajo in vzdržujejo izčrpne statistične podatke ustreznih organov za pregled učinkovitosti njihovih sistemov zaplembe. Zbrani statistični podatki se pošljejo Komisiji vsako leto in za vsa kazniva dejanja zajemajo naslednje podatke:

- (a) število izvršenih odredb o zamrznitvi;
- (b) število izvršenih odredb o zaplembi;
- (c) vrednost zamrznjenega premoženja;
- (d) vrednost izterjanega premoženja;
- (e) število vlog za izdajo odredbe o zamrznitvi, ki jo je treba izvršiti v drugi državi članici;
- (f) število vlog za izdajo odredbe o zaplembi, ki jo je treba izvršiti v drugi državi članici;
- (g) vrednost premoženja, izterjanega z izvršbo v drugi državi članici;
- (h) vrednost premoženja, namenjenega za ponovno uporabo za namene pregona, preprečevanja ali socialne namene;
- (i) število zadev, ko je bila zaplemba odrejena, v povezavi s številom obsodb za kazniva dejanja, ki jih zajema ta direktiva;
- (j) število vlog za izdajo odredbe o zamrznitvi in odredbe o zaplembi, ki so jih sodišča zavrnila;
- (k) število vlog za izdajo odredb o zamrznitvi in odredb o zaplembi, ki niso bile izvršene zaradi uspešne uveljavitve pravnega sredstva.

Člen 12

Prenos v nacionalno zakonodajo

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do ... [dve leti od dne sprejetja direktive]. Komisiji nemudoma pošljejo besedilo navedenih predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Države članice določijo način takega sklicevanja.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 13

Poročanje

Komisija do [tri leta po roku za prenos v nacionalno zakonodajo] predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu, v katerem oceni vpliv veljavne nacionalne zakonodaje na področju zaplembe in izterjave, ki mu po potrebi priloži ustrezno predloge.

Člen 14

Zamenjava Skupnega ukrepa 98/699/PNZ ter okvirnih sklepov 2001/500/PNZ in 2005/212/PNZ

1. Skupni ukrep 98/699/PNZ, točka (a) člena 1, člena 3 in 4 Okvirnega sklepa 2001/500/PNZ ter člena 1 in 3 Okvirnega sklepa 2005/212/PNZ se s to direktivo nadomestijo glede držav članic, ki sodelujejo pri sprejetju te direktive, in sicer brez poseganja v obveznosti držav članic v zvezi z rokom za prenos okvirnih sklepov v nacionalno zakonodajo.
2. Za države članice, ki sodelujejo pri sprejetju te direktive, se sklicevanja na Skupni ukrep in določbe okvirnih sklepov iz odstavka 1 štejejo kot sklicevanja na to direktivo.

Člen 15

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 16

Naslovniki direktive

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

Za Evropski parlament

Za Svet

Predsednik

Predsednik